Polsko-Ukraińskie Studia Interdyscyplinarne
2024, nr 1 (12), s. 125–127

https://czasopisma.marszalek.com.pl/en/10–15804/pom
DOI: 10.15804/PPUSI.2024.01.11

prof. dr hab. Lech Wyszczelski
emerytowany prof. zw. Akademii Obrony Narodowej w Warszawie
i Uniwersytetu w Siedlcach
e-mail: lech.wyszczelski1942@gmail.com

OMÓWIENIE ZAWARTOŚCI NR 2 (42) Z 2024 R. I NR 3 (43) Z 2024 R. KWARTALNIKA „KRAKOWSKIE STUDIA MAŁOPOLSKIE"

„Krakowskie Studia Małopolskie" to jeden z kilkunastu tytułów periodyków afiliowanych i publikowanych przez Wydawnictwo Adam Marszałek w Toruniu. W ramach grantów jest on dofinansowany przez Ministerstwo Szkolnictwa i Nauki. Poszczególne numery są też afirmowane przez uniwersyteckie jednostki naukowe z całego kraju.

Kolejny 42 numer analizowanego kwartalnika, liczący 234 strony, przynosi podejmowanie głównie tematyki gospodarczej: światowej i polskiej i to zarówno globalnej jak i regionalnej ale nie tylko,o czym dalej. Ich autorami są zarówno specjaliści polscy, jak i zagraniczni. Dorobek ten ponieszczony jest w działach: „Artykuły i rozprawy" (9 opracowań), „Recenzje" i „Varia" (po jednej publikacji). Nadzór nad treścią publikacji jak i ten redakcyjny sprawują: Rafał Lisiakiewicz i jego zastępca Michał Dahl. Wydawca to Wydawnictwo Adam Marszałek w Toruniu przy współpracy z Fundacją Wspierania Współpracy Międzynarodowej imienia Profesora Czesława Mojsiewicza. Niniejsze recenzowane dwa numery kwartalnika są afiliowane przy Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Teksty zamieszczonych publikacji pisane są w językach: polskim, angielskim i niemieckim. Zwracam uwagę na bogatą bibliografię świadczącą o jej wykorzystaniu i to tak polskch jak i zagranicznych publikacji. Autorzy korzystali także z publikacji internetowych.

W numerze 2 w dziale „Artykuły i rozprawy" zamieszczone zostały następujące publikacje pracowników naukowo-dydaktycznych różnych ośrodków akademickich polskich i zagranicznych: Magdalna Filipek (Lublin) pt. „Korupcja w jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce – źródła i przyczyny"; Adam Ilciów (Zielona Góra) pt. „Miasta idealne. Przykład realizacji koncepcji smart city w Azji"; Jakub Szydło, Joanna Zawada (Kraków) pt. „Chińskie działania soft power jako narzędzie dyplomacji gospodarczej ChRL w Afryce"; Dary Dzetsiarov (Toruń) pt. „Twórczość Vanga Guangyi i jej wpływ na rozwój pop-artu w Chinach"; Sevinj Rzayev (Azerbejdżan) pt. „Bridging culures: the wiskom of Aphorismd"; Janiła A. Gadimov (Azerbejdżan) pt. „On the of levels of adaptation of polonism in Russian language"; Gunel I. Alzade (Azerbejdżan) pt. „Parelellism wicht common word non-common word in Azerbaijani proverbs and sayings"; Marta Banasiak (Toruń), pt. „Stygmatyzacja społeczności romskiej na przykładzie powiatu kolskiego" i Paweł Glugla pt. „Zapomniany tarnowianin dr med. Marian Wodziński (1911–1986) i jego aktywny udział w odkrywaniu prawdy o zbrodni katyńskiej".

W zasadzie recenzowany numer przygotowany został przez dwie nacje: Polaków i Ażerbejdzan. Jest to wynik owocnej współpracy polsko-azerbejdzańskiej w zakresie współczesnych stosunków międzynarodowych i wymiany naukowej koordynowanej przez Towarzystwo Azji i Pacyfiku zaś upowszechnianej w cyklicznie organizowanych w Toruniu międzynarodowych kongresach.

W dziale recezje ukazała się jedna recenzja Kamila Pietrasika książki „Robert Czulda (red.) pt. „Repuiblika Iranu na arenie międzynarodowej. Motywacje i kierunki polityki", Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019, s. 632.

Dział „Varia" zawiera także jedną publikacje Zbigniewa Wiktora (Wrocław) pt. „Der Krieg in der Ukraine – Ursaachen und Folgen nach Mehr als Einem Jahr".

Omawiany kwartalnik liczy 234 strony.

Nie jest moim zamiarem ustosunkowywanie się do treści poszczególnych publikacji, bowiem jest to indywidualny wkład poszczególnych autorów. Inforuje natomiast, że dominującą tematyką są kwestie ekonomiczne, w mniejszym stopniu polityczne, ale rozpatrywane w szerokim kontekście współczesnych wyzwań stojących przed światem. Można się z tych publikacji wiele dowiedzieć o sytuacji istniejącej w azjatyckich krajach, wcześniej wchodzących w skład ZSRR, zaś obecnie szukających własnego miejsca w globalnym świecie. Najczęściej dotyczy to Azerbejdżanu, bowiem autorzy tej narodowości dominują w analizowanym numerze.

Z uwagi na autora tego omówienia – historyk – ze szczególnym zainteresowaniem zapoznałem się z publikacją Pawła Glugla o działalności dr nauk medycznych Mariana Wodzińskiego w czasie jego uczestnictwa w składzie polskiej Komisji Technicznej przy Komisji Międzynarodowego Czerwonego Krzyża badającej odkryte przez Niemców groby z polskimi pomordowanymi jeńcami z września 1939 r. znajdującymi się w niewoli rosyjskiej. Chociaż o niej jest już znaczący dorobek w polskiej historiografii dzięki publikacjom o pracach tej Komisji przede wszystkim Józefa Mackiewicza, ale i innych autorów z tym, że Glugla porzeszył te informacje o wiele nowych wątków pozyskanych z lokalnych małopolskich archiwów. Przede wszystkim o jego powojenne losy i szykany przywoływanego dr. Mariana Wodzińskiego. Także o sprawy rodzinne wymienionego, co było wykorzystywane w PRL przez UB w dyskredytowaniu także wymienionego Mariana Wodzińskiego. Przytoczył ponadto Glugla w całości autorstwa M. Wodzińskiego „Orzeczenie" dotyczące jego udziału w pracach ekshumacyjnych na ogół tylko zdawkowo występujące w opracowaniach dotyczących „zbrodni katyńskiej". Zachęcam potencjanych Czytelników tego periodyka do zapoznania się z nim i to nie tylko w kontekście opisywanych losów dr. Wodzińskiego.

Konkludując twierdzę, że analizowana treść numeru winna zainteresować głównie politologów i specjalistów od współczesnych stosunków międzynarodowych. Z pewnością ważnym jest przedstawienie w tym wypadku opinii naukowców z Azerbejdżanu z jednej strony wydawać się mogłoby, że dość egzotycznego kraju, z drugiej o czym świadczą ich rozważania w omawianym numerze, wnoszące wiele interesujących wątków godnych znajomości i uwzględnienia ich także w badaniach polskich specjalistów od tej tematyki.

W kolejności przedstawie omówienie kolejnego numeru opisywanego kwartalnika. Numer 3 (43) zawiera głównie artykuły politologiczne, chociaż także i w innych dziedzinach naukowych (łącznie jest ich osiem), jak też dwie recenzje. W tej pierwszej grupie znajduje się bardzo obszerny materiał (objętość ponad 70 stron) autostwa dr. hab. prof. UEK (Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie) Roberta Jakimowicza pt. „Ewolucja stosunków rosyjsko (radziecko)-japońskich w latach 1699–1941". Powyższy esej jest historią stosunków dwustronnych wymienionych państw, których celem była walka o hegemonię na dużych obszarach kontynentu azjatyckiego, czyli w Azji Wschodniej. Jest to poważne studium, domniemam, że stanowiące część większego opracowania monograficznego. Publikacja ta zdaniem Autora: „stanowi próbę dokonania krótkiej egzemplifikacji i analizy nieoficjalnych kontaków rosyjsko-japońskich od XVIII w. i ich oficjalnych stosunków od 1855 r. do podpisania traktatu o neutralności między Związkiem Radzieckim i Japonią w kwietniu 1941 r." (s. 7). Treść tego artykułu oceniam wysoko ze względu na rzetelność badawczą oraz wyniki badań. Zachęcam do wnikliwego zapoznania się z jego treścią osoby zainteresowane tą tematyką.

Arkadiusz Chaim i Norbert Łukasik, także pracownicy naukowo-dydaktyczni Uniwersaytetu Ekonomicznwgo w Krakowie, opublikowali artykuł pt. „Analiza korelacji w stosunkach międzynarodowych na przykładzie wybranych aspektów stosunków polsko-niemieckich". Jest to bardzo specjalistyczne opracowanie z wykorzystaniem skomplikowanych metod

statystycznych, a także z matematyki wyższej, wobec tego jest ono przeznaczone dla specjalistów o przygotowaniu co najmniej akademickim. Nie oznacza to, że nie ma ono dużej wartości poznawczej. Kierowane jest ono generalnie nie do przeciętnego Czytelnika. Mam uwagę do autorów, że nie określili cezur czasowych, dla których prowadzone były te badania.

Mgr Dawid Pieniężny, doktorant Kolegium Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego jest autorem publikacji pt. „Migracja do Polski zza wschodniej granicy w latach 2015–2023 w opinii społeczeństwa, władz państwowych i przedstawicieli Kościoła katolickiego". Dostrzec należy znaczenie tej publikacji dla współczesnej polityki Polski stającej w obliczu „wojny hybrydowej" prowadzonej wobec niej przez Federację Rosyjską (personalnie prezydenta Władimira Władimirowicza Putina) i Białorusi (prezydenta Aleksandra Łukaszenkę) i najnowszej decyzji premiera Donalda Tuska przyjęcia polskiej polityki emigracyjnej dla jej ochrony przed skutkami polityki wymienionych państw. Cezury czasowe przywoływanej publikacji związane są z wojną Putina, który dokonał militarnej inwazji na Ukrainę i jej skutków także dla Polski. Dla zachęty potencjalnych Czytelników zapoznania się z tym opracowaniem zacytuję pewne przemyślenia Autora piszącego: „Migracja z terenów Ukrainy i Białorusi w pewnych aspektach dzieli społeczeństwo, władze oraz Kościół w Polsce, jednak skala tego podziału w każdym przypadku jest inna. Badania Kościoła katolickiego w Polsce, jako organizatora i orędownika pomocy jest uzasadnione, z uwagi na fakt, że mimo obaw i wątpliwości, a także potencjalnemu narażeniu się władzy państwowej, zdecydowanie częściej decyduje się on podejmować kroki pomocowe" (s. 124–125). Jest to pogląd kontrowersyjny w kontekście reakcji polskiej ma masowy napływ ukraińskich uchodźców wojennych w szczególności w pierwszej połowie 2022 r.

Kolejne publikacje w analizowanym numerze oceniam jako zajmujące się kwestiami wąskotematycznymi. Są to artykuły pióra profesorów Wojciecha Polaka i Sylwii Galij-Skarbińskiej z UMK w Toruniu pt. „Foreign contacts of the ungergtound Toruń region of NSZZ „Solidarność" in the years 1981–1989"; ks. dr. Michała Damaszyna z tej samej uczelni pt. „Polska" i mesjanizm w pismach s. Heleny Rafeli Majewskiej CSA, wileńskiej apostołki Bożego miłosierdzia", mgr Krzysztofa Jurka z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie pt. „Zarządzanie bezpieczeństwem Muzeum Narodowym w Krakowie" czy mgr Pauliny Wójcik pt. „Asystent sędziego *de lege latai de lege ferenda*. Problemy praktycznej pomocy orzękającym" oraz Karoliny Szewczyk z UMK w Toruniu pt. „Wzore i eksperymenty: struktury kompozycyjne w muzyce popularnej Japonii".

Opiniowany numer kończą dwie recenzje. Pierwsza autorstwa dr. hab. prof. Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim Pawła Prufera, dotyczy książki pod red. Anity Kotlengi, Małgorzaty H. Kowalczyk i Danuty Mackojć pt. „Nowe perspektywy rozwoju pedagogiki resocjalizacyjnej, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2019. Druga natomiast pióra ks. prof. dr hab. Cypriana Rogowskiego, Uniwersytet Vechta, RFN zajmuje się książką autorstwa ks. prof. dr. hab. Janusza Mariańskiego pt. „Godność ludzka, praca, bezrobocie i braterstwo w nauczaniu społeczno-moralnym papierza Franciszka". Wyd. Akademia Nauk Społecznych i Medycznych w Lublinie – Akademia Nauk Stosowanych w Lublinie 2024. Są to recenzje pozytywne, w wypadku drugiej autor nawet stwierdził: „[…] polecam wszystkim zainteresowanym tą problematyką, zwłaszcza studentom nauk społecznych i humanistycznych, jak również studentom teologii, a z perspektywy pedagogicznoreligijnej, którzy stoją za wyzwaniami współczesności. Bogata treść tejże publikacji stanowi wyjątkowy walor teoretyczno-praktyczny". (s. 225).

W konkluzji autorskiej polecam potencjalnym Czytelnikom zapoznanie się z omawianymi dwoma numerami Kwartalnika „Krakowskie Studia Małopolskie" i nie tylko tymi. Na łamach tego periodyka ukazało się już wiele interesujących publikacji i cieszy się on coraz większą popularnością nie tylko w Małopolsce, ale w całej Polsce, także coraz częściej poza jej granicami z uwagi na wykorzystywanie jego łam przez naukowców i innych krajów; najwięcej z kontynentu azjatyckiego. Stanowi wobec tego promocję dorobku naukowego nie tylko polskiego środowiska akademickiego. Duża jest w tym zasługa Wydawnictwa Adam Marszałek w Toruniu. Potwierdzeniem międzynarodowego znaczenia tego periodyka jest też międzynarodowy skład jego Rady Naukowej.